

**ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ
МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

*Навчально-науковий інститут менеджменту
та психології*

*Кафедра публічного управління
і проектного менеджменту*

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
ЕКОНОМІЧНЕ ВРЯДУВАННЯ ТА ПУБЛІЧНІ ФІНАНСИ

Загальна інформація	Пояснення
Ступінь вищої освіти*	Другий (магістерський)
Освітня програма*	Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»
Спеціальність*	281 Публічне управління та адміністрування
Статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова)	Обов'язкова (ОК8)
Рік навчання, семестр *	2-й, 3-й
Кількість кредитів*	5 (150 годин, з них 12 – лекції, 6 – практичні заняття, 132 – самостійна робота здобувача вищої освіти)
Форма навчання*	заочна
Форма підсумкового контролю*	екзамен
Мова викладання*	українська
Інформація про викладача	
Викладач*	 ДЕГТЯРЬОВА Ія Олександрівна доктор наук з державного управління, професор, професор кафедри

Профайл лектора*	Профіль вченого на сайті УМО: http://umo.edu.ua/institutes/imp/struktura-institutu/kaf-upravl-proekt/sklad/deghtjarjova-ija-oleksandrivna ORCIDiD: https://orcid.org/0000-0002-0807-961X Профіль вченого у GoogleScholar: https://scholar.google.com/citations?hl=uk&authuser=2&user=Es9gcPYA AAAJ
Канали комунікації*	Сторінка кафедри на сайті Університету: http://umo.edu.ua/institutes/imp/struktura-institutu/kaf-upravl-proekt/o-kafedre Адреса корпоративної електронної пошти: kafedraupzd@ukr.net Телефон кафедри: (044)– 484–01–98 Мобільний телефон кафедри: (066)–089–97–88, (050) 050 44 71 Новини та оголошення: http://umo.edu.ua/institutes/imp/ogholoshennja Особиста електронна пошта викладача: iyadeht@uem.edu.ua
ПРО ДИСЦИПЛІНУ	
Анотація курсу: в т.ч. мета та цілі курсу*	Актуальність дисципліни зумовлена необхідністю прийняття публічно-управлінських рішень з обґрунтуванням їх ефективності та фінансових витрат. Економічне врядування та публічні фінанси на державному, регіональному та місцевому рівнях мають свої особливості, у тому числі нормативно-правового забезпечення та організаційні. Кожен публічний управлінець має знати, скільки коштують публічні послуги та як необхідно здійснювати економічне врядування. Компетентності і результати навчання за дисципліною передбачені Стандартом вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти ступеня «магістр» за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування, затвердженого наказом МОН України від 04.08.2020 р. № 1001. Робочою програмою навчальної дисципліни передбачено вивчення: кількісних методів аналізу, засад управління публічними фінансами, особливостей вироблення рішень в економічній сфері на національному, регіональному і місцевому рівнях. Мета дисципліни полягає у розвитку системних знань та умінь здобувачів вищої освіти щодо формування і реалізації публічної економічної політики, розроблення обґрунтованих управлінських рішень стосовно використання публічних фінансів. . Основні завдання навчальної дисципліни: – формування базових знань щодо застосування кількісних методів аналізу; – розвиток знань щодо системи управління публічними фінансами в державі; – розвиток знань та вмінь щодо вироблення рішень в економічній сфері на національному рівні, регіональному і місцевому рівнях.

Компетентності та результати навчання* Перелік соціальних, м'яких навичок (soft skills)	Після вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти мають розвинути такі компетентності Здобувачі вищої освіти мають розвинути загальні компетентності: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення, зокрема щодо розвитку економіки та використання публічних фінансів. Здобувачі вищої освіти мають набути також спеціальні (фахові) компетентності: СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях. СК07. Здатність самостійно готувати проекти нормативно-правових актів, аналітичні довідки, пропозиції, доповіді, надавати експертну оцінку нормативно-правовим актам на різних рівнях публічного управління та адміністрування. У результаті вивчення навчальної дисципліни «здобувачі вищої освіти повинні навчитися»: РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень. <i>у тому числі знати:</i> – основні кількісні методи аналізу; – засади публічних фінансів; – функції публічних фінансів; – складові система публічних фондів у фінансовій системі України; – складові бюджетної системи як основи публічних фінансів; – джерела формування та методи мобілізації публічних доходів; – зв'язок функцій держави та публічних видатків; – основи управління державним боргом; – нормативно-правову базу управління публічними фінансами в Україні; – механізм прийняття рішень місцевих рад про місцеві бюджети; – сутність та особливості застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі; – алгоритм розробки, затвердження та виконання бюджетних програм; – форми державної підтримки місцевих бюджетів; – механізм використання коштів державного фонду регіонального розвитку; – підходи до впровадження гендерно-орієнтованого підходу в бюджетному процесі; – механізми запровадження громадського бюджету <i>у тому числі вміти:</i> – розробляти проекти актів з питань економічного врядування; – готувати пояснювальні записки до проектів актів з питань економічного врядування відповідно до форми Регламенту Кабінету Міністрів України.
---	---

Структура курсу*		Назви тем: Тема 1. Кількісні методи аналізу Тема 2. Засади управління публічними фінансами Тема 3. Вироблення рішень в економічній сфері на національному рівні Тема 4. Економічне врядування та публічні фінанси на регіональному і місцевому рівнях	
Години (лекц./ сем.)	Тема	Результати навчання за дисципліною	Завдання
2/0	Тема 1. Кількісні методи аналізу	Знати: – абсолютні та відносні величини, підходи до їх визначення; – види середніх величин; – види рядів динаміки та їх особливості; – аналітичні показники ряду динаміки (ланцюгові, базисні): абсолютний приріст, темп росту і приросту.	Вивчити самостійно: – основні кількісні методи в публічному управлінні; – методика розрахунку середніх величин; – графічне зображення результатів аналізу
2/0	Тема 2. Засади управління публічними фінансами	Знати: – сутність та функції публічних фінансів; – складові бюджетної системи як основи публічних фінансів; – джерела формування та методи мобілізації публічних доходів; – зв'язок функцій держави та публічних видатків.	Вивчити самостійно: – нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні; – алгоритм розробки, затвердження та виконання бюджетних програм; – форми державної підтримки місцевих бюджетів; – механізм використання коштів державного фонду регіонального розвитку; – підходи до впровадження гендерноорієнтованого підходу в бюджетному процесі; – механізм запровадження громадського бюджету.
4/6	Тема 3. Вироблення рішень в економічній сфері на	Знати: – аналіз підстав для державного втручання в	Вивчити самостійно: – етапи та дати бюджетного процесу;

	національному рівні	соціально-економічні процеси; – цілі та завдання економічної політики; – алгоритм розробки, затвердження та виконання бюджетних програм; – сутність та особливості застосування програмно-цільового методу у бюджетному процесі; – механізми запровадження громадського бюджету.	повноваження органів державної влади на кожному з етапів бюджетного процесу; – методи бюджетного планування та бюджетного прогнозування; – принципи реалізації бюджетного процесу; – зобов’язання України в частині системи оподаткування визначені Угодою про асоціацію між Україною та ЄС
4/0	Тема 4. Економічне врядування та публічні фінанси на регіональному і місцевому рівнях	Знати: – нормативно-правова база вироблення рішень щодо економічного розвитку та використання публічних фінансів територій; – механізм прийняття рішень місцевих рад про місцеві бюджети; – механізм використання коштів державного фонду регіонального розвитку; – інструменти забезпечення розвитку територій.	Вивчити самостійно: – бюджет участі та особливості його формування і використання; – форми державної підтримки місцевих бюджетів; – технологія прийняття місцевого бюджету.
Місце дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти		Дисципліна інтегрує відповідно до свого предмету знання з іншими галузями знань: соціологічних, педагогічних, психологічних, економічних наук тощо. Перелік дисциплін, вивчення яких передують дисципліні: OK1 Концептуальні засади публічного управління та адміністрування OK2 Організаційно-правові засади публічного управління OK3 Публічна політика та врядування OK4 Публічна служба OK5 Стратегічне управління та управління змінами OK6 Управління проєктами в публічній сфері Перелік дисциплін, для вивчення яких обов’язкове знання даної дисципліни: немає	
Розширена інформація			
Методи, технології навчання та викладання		Дисципліна передбачає навчання із застосуванням таких методів : інтерактивна лекція, проблемна лекція, робота в малих групах, кейс-завдання, мозковий штурм, презентація, дискусія, ділова гра, круглий стіл, коментування, метод активізуючих запитань.	

	Лекції забезпечують здобувачів вищої освіти науково-практичними матеріалами з основ, теорії і економічного врядування та менеджменту публічних фінансів, майстер-класами щодо презентації матеріалів, що є основою для підвищення рівня компетентності здобувачів вищої освіти як фахівців та управлінців-лідерів. На практичних заняттях розвиваються навички критичного мислення, генерувати ідеї, працювати в команді, здатність логічно, аргументовано висловлювати власні погляди з певного питання, вести дискусію, аргументувати свою позицію, що надає здобувачам вищої освіти можливість застосовувати теоретичні знання на практиці. Самостійне навчання реалізується у самостійному вивченні тем дисципліни, підготовці до занять, виконанні індивідуального навчально-практичного завдання, що сприяє розвитку вмінь самостійного навчання, критичного аналізу наукової літератури та матеріалів інформаційних ресурсів, синтезу та аналітичного мислення.
Засоби для навчання	Комп'ютерна техніка та мультимедійна апаратура, екран, бібліотечні фонди, фліпчарт
Інформаційні ресурси*	РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА Підручники та посібники 1. Гейко Л.М., Сментина Н.В. Національна економіка: Навчальний посібник. – Одеса: ротапринт, 2012 р. – 315 с. http://dspace.oneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1140/1/%D0%9D%D0%B0%D1%86%D1%96%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0.pdf 2. Кібік О. М., Нестерова К. С., Хаймінова Ю. В. Міжнародна економіка : навч.-метод. посібн. Одеса, 2020. 85 с. http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle/11300/15543/%D0%9C%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf?sequence=1 3. Луніна І. О., Бондарук Т. Г. Публічні фінанси та міжбюджетні відносини: навч. посіб. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2019. 304 с. http://194.44.12.92:8080/jspui/bitstream/123456789/4483/1/%D0%9B%D1%83%D0%BD%D1%96%D0%BD%D0%B0-%D0%91%D0%BE%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%83%D0%BA%20%D0%9F%D1%83%D0%B1%D0%BB%D1%96%D1%87%D0%BD%D1%96%20%D1%84%D1%96%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D1%81%D0%B8.pdf 4. Місцеве самоврядування: підручник / за ред. В.М. Вакуленка, Ю.Ф. Дехтяренка, В.С. Куйбіди. Київ : НАДУ, 2019. 672 с. 5. Місцевий економічний розвиток у територіальних громадах: корисні поради та кращі практики. Програми USAID DOBRE. 2021. https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/717/MER_2021_WEB.pdf.

6. Місцевий економічний розвиток: моделі, ресурси та інструменти фінансування : Практичний посібник. Проект ПРОМІС. 2020. 100 с.

c. https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/602/PLEDDG_LED_Finance_Guide_Part_2.pdf

7. Місцевий економічний розвиток: посібник. Вакуленко В., Гринчук Н., Борщ Г., Васильєва Н., Рудницька Р., Проскурнін В., Оленківська Л. 2018. 102 с. [посібник для викладача з МЕР \(decentralization.gov.ua\)](https://decentralization.gov.ua)

8. Регіональне управління: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. регіон. упр., місц. самоврядування та упр. містом ; за заг. ред.: Ю. В. Ковбасюка, В. М. Вакуленка, М. К. Орлатого. - К. : НАДУ, 2014. 516 с.

9. Ресурсний потенціал регіону: навч. посіб. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Каф. регіон. упр., місц. самоврядування та упр. містом ; авт.-упоряд.: М. К. Орлатий, С. А. Романюк, І. О. Дегтярьова [та ін.] ; за заг. ред. М. К. Орлатого. Київ : НАДУ, 2014. 722 с.

10. Старостенко Г. Г., Онишко С. В., Поснова Т. В. Національна економіка: навч. посібник. – К. : Ліра-К, 2016. – 432 с <https://lira-k.com.ua/preview/12048.pdf>

Наукова література

1. Публічне управління : термінол. слов. / уклад. : В.С.Куйбіда, М.М.Білинська, О.М.Петроє та ін.; за заг. ред. В.С.Куйбіди, М.М.Білинської, О.М.Петроє. Київ, НАДУ, 2018. – 224 с.

2. Дегтярьова І. О. Конкурентоспроможність регіону: стратегічні пріоритети та механізми державного управління : монографія / І. О. Дегтярьова. – К. : НАДУ, 2012. – 368 с.

3. Екологічна безпека та економіка : монографія / М.І. Сокур, В.М. Шмандій, Є.К. Бабець, В.С. Білецький, І.Є. Мельнікова, О.В. Харламова, Л.С. Шелудченко. – Кременчук, ПП Щербатих О.В., 2020 – 240 с.

https://www.researchgate.net/publication/339847190_Ekologicna_bezpeka_ta_ekonomika_monografia_MI_Sokur_VM_Smandij_EK_Babec_VS_Bileckij_IE_Melnikova_OV_Harlamova_LS_Seludcenko_-_Kremencuk_PP_Serbatih_OV_2020_-_240_s

4. Інноваційна економіка: теоретичні та практичні аспекти : монографія Вип. 3 / О.М. Коваленко, Є.І. Масленніков, Е.А. Кузнєцов, Ю.М. Сафонов, С.В. Філіппова та ін. ; за ред. д.е.н., доц. О.М. Коваленко, д.е.н., проф. Є.І. Масленнікова. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2017. 634 с.

http://dspace.opu.ua/jspui/bitstream/123456789/8670/1/2018.11.30%20%D0%BC_I%D0%BD%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D1%86i%D0%B9%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BCi%D0%BA%D0%B0_3_2018.pdf

5. Карташов Є. Г. Проектний підхід в публічному управлінні : навчальний посібник / Є. Г. Карташов. Київ, 2018. – 302 с.

6. Карташов Є.Г. Державне управління стійкістю регіональних еколого-економічних систем: теорія, методологія, практика : монографія. Київ: ТОВ «ДКС Центр», 2015. 378 с.

7. Карташов Є.Г. Децентралізаційна реформа в Україні у контексті європейської інтеграції. Київ : Освіта України, 2018. 250 с.

8. Луніна І.О. Публічні фінанси в макроекономічній політиці зростання : монографія / Інна Олександрівна Луніна ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогнозув. НАН України». – К., 2020. 440 с. : <http://ief.org.ua/docs/mg/339.pdf>

9. Макроекономічна політика у макроекономічній стабілізації національної економіки : монографія / за наук. ред. проф. І. Ф. Радіонові. – К. : Університет економіки та права «КРОК», 2017. – 240 с. <https://library.krok.edu.ua/media/library/category/monografiji/radionova0001.pdf>

10. Репп Г.І. Вакуленко В.М., Дегтярьова І.О. Механізми багаторівневої кластерної політики: сутність, типи та змістові складові // Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. ОРІДУ. Вип. 2(83). Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2021. – С.97-103.

11. Розроблення методів і технологій публічного управління : наук. розроб. / С. А. Романюк, О. Ю. Оболенський, В. І. Шарий [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундам. та приклад. дослідж., Каф. держ. упр. і менеджменту. Київ : НАДУ, 2014. 60 с.

12. Фінансові механізми структурної модернізації економіки: Монографія / Вахович І.М., Дорош В.Ю., Іщук Л.І., Кондіус І.С., Коробчук Т.І., Купира М.І., Мостовенко Н.А., Ніколаєва А.М., Пиріг С.О., Приступа Ю.В., Салівончик І.М., Шейко Ю.О., Чиж Н.М., за ред. д.е.н., проф. І.М. Вахович. Луцьк: ІВВ Луцького НТУ, 2019. 202 с. https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-01/%D0%9C%D0%9E%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%A0%D0%90%D0%A4%D0%86%D0%AF%202019_0.pdf

13. Шпильова В.О. Еколого-економічний розвиток регіону: проблеми та перспективи: монографія /В.О. Шпильова, О.В.Коломицева, С.І. Головченко,Л.С. Васильченко Черкаси: ЧДТУ, 2016. 214 с. <https://er.chdtu.edu.ua/bitstream/ChSTU/1313/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F.pdf>

Закони України та інші нормативно-правові акти

1. Бюджетний кодекс України від 8 лип. 2010 р. № 2456-VI (із змін. і доповн.) [http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/print1473691317150870]

2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-ІУ (із змінами і доповненнями) http://zakon4.rada.gov.ua

3. Деякі питання проведення оцінки економічної ефективності проектних (інвестиційних) пропозицій та інвестиційних проектів: Наказ Мінекономрозвитку України від 29.12.2012 р. № 1532: http://zakon4.rada.gov.ua

4. Методики проведення аналізу впливу та відстеження результативності регуляторного акта: Постанова КМУ від 11.03.2004 р. № 308 http://zakon4.rada.gov.ua

5. Методичні рекомендації щодо проведення оцінки економічної і соціальної ефективності виконання державних цільових програм: Наказ Мінекономіки України від 24.06.2010 р. №

	742 [http://zakon4.rada.gov.ua 6. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (із змінами і доповненнями) http://zakon4.rada.gov.ua 7. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (із змінами і доповненнями) http://zakon4.rada.gov.ua 8. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2004 р. № 308: Постанова КМУ від 16.12.2015 р. № 1151 : http://zakon4.rada.gov.ua 9. Про забезпечення діяльності груп аналізу політики у центральних органах виконавчої влади та Секретаріаті КМУ. Розпорядження КМУ від 7.02.2007р. №32-р. 10. Про засади внутрішньої і зовнішньої політики: Закон України від 01.07.2010 р. №2411-VI [http://zakon4.rada.gov.ua 11. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11.09.2003 р. № 1160-15 (із змінами і доповненнями): http://zakon4.rada.gov.ua 12. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки: Постанова КМУ від 5 серпня 2020 р. № 695 http://zakon4.rada.gov.ua 13. Про затвердження Класифікації інституційних секторів економіки України (KICE): Наказ Державної служби статистики від 3.12.2014 р. № 378 [http://www.ukrstat.gov.ua/ 14. Про затвердження Порядку проведення Державною фінансовою інспекцією, її територіальними органами державного фінансового аудиту виконання бюджетних програм: Постанова КМУ від 10.08.2004 р. № 1017 http://zakon4.rada.gov.ua 15. Про затвердження Порядку та критеріїв оцінки економічної ефективності проектних (інвестиційних) пропозицій та інвестиційних проектів: Постанова КМУ від 13.11.2013 р. № 835 http://zakon4.rada.gov.ua 16. Про затвердження Статистичного класифікатору організаційних форм суб'єктів економіки (СКОФ): Наказ Державної служби статистики від 29.09.2014 р. № 271 http://www.ukrstat.gov.ua/ 17. Про затвердження Регламенту Кабінету Міністрів України: Постанова КМУ від від 18 липня 2007 р. № 950 http://zakon4.rada.gov.ua 18. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р. № 2210 (із змінами і доповненнями) http://zakon4.rada.gov.ua 19. Про імплементацію Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони: Розпорядження КМУ від 17.09.2014 р. № 847-р http://zakon4.rada.gov.ua 20. Про Національний банк України : Закон України: від 20.05.1999 р. № 679-XIV (із змінами і доповненнями) http://zakon4.rada.gov.ua 21. Про природні монополії: Закон України від 20.04.2000 р. № 1682 (із змінами і доповненнями) http://zakon4.rada.gov.ua. 22. Про проведення моніторингу та оцінювання ефективності програм соціальної підтримки населення: Постанова КМУ від 20.06.2012 р. № 554 http://zakon4.rada.gov.ua. 23. Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України.
--	--

Постанова Верховної Ради України <http://zakon4.rada.gov.ua>.

24. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України від 10 лют. 2010 р. № 1861-VI (із змін. і доповн.) [<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1861-17/print1473691317150870> (Глава 27).

25. Про результативні показники бюджетної програми : Наказ Міністерства фінансів України 10 груд. 2010 р. № 1536 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 15 черв. 2015 р. № 553) <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1353-10>

26. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 6 травня 2015 року "Про Стратегію національної безпеки України". Указ Президента України. Стратегія від 26.05.2015 № 287/2015. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/287/2015>.

27. Про розроблення прогностичних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проекту державного бюджету. Постанова КМУ від 26.04.2003 р. № 621.

28. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 р. № 5/2015. <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

29. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України 30 вересня 2019 року № 722/2019 <http://zakon4.rada.gov.ua>

30. Про ціни і ціноутворення : Закон України від 21.06.2012 р. № 5007-VI (із змінами і доповненнями) <http://zakon4.rada.gov.ua>.

31. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами членами, з іншої сторони http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/paran2820#n282.0

32. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським Співтовариством з атомної енергії і їхніми державами членами, з іншої сторони http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/paran2820#n2820

Інформаційні ресурси

Адреси електронних бібліотек:

1. <http://lib.onu.edu.ua/> Бібліотека ОНУ ім. І.І. Мечникова
2. <http://w.w.w.ognb.odessa.ua/> Бібліотека ім. Горького
3. <http://w.w.w.nbuv.gov.ua/> Бібліотека ім. В. Вернадського
4. <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> Бібліотека ім. Максимовича, КНУ
5. <http://lib.misto.kiev.ua> Київська міська бібліотека
6. <http://w.w.w.biblioteka.org.ua> Українська електронна бібліотека
7. <http://lib.iitta.gov.ua> Електронна бібліотека НАПН України
8. <https://osvita.diia.gov.ua/> Дія. Цифрова Освіта: Національна онлайн-платформа для розвитку цифрової грамотності
9. <https://niss.gov.ua> Національний інститут стратегічних досліджень

Інформаційні ресурси органів публічної влади:

1. Державна служба статистики: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Європейський банк реконструкції та розвитку: <http://www.ebrd.org>
3. Європейський інвестиційний банк: <http://eib.org>
4. Кабінет Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua/>.
5. Міжнародний валютний фонд: <http://www.imf.org>
6. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України:

	http://www.me.gov.ua 7. Міністерство фінансів України: http://www.minfin.kmu.gov.ua 8. Національна бібліотека ім. В.І.Вернадського: http://www.nbvu.gov.ua 9. Національний банк України: http://www.bank.gov.ua .
--	--

Правила та вимоги щодо оцінювання результатів навчання

Оцінювання досягнень здобувача вищої освіти*	Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти			
	Поточний контроль	ІНП 3	Іспит	Всього
	Теми 1-4			
	40	30	30	100
	Шкала оцінювання: національна та ECTS			
	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	82-89	B	добре	
	75-81	C		
	64-74	D	задовільно	
	60-63	E		
	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Дедлайни та перескладання*	Здача екзамену та індивідуального науково-практичного завдання здійснюється відповідно до графіка навчального процесу.			
	Перездача та повторне вивчення дисципліни здійснюється згідно з Порядком ліквідації академічних заборгованостей (http://surl.li/acriv) та Положенням про організацію освітнього процесу, відповідно до якого академічною заборгованістю вважається заборгованість, що виникла у			

	здобувача вищої освіти у разі неявки на підсумковий контроль або при одержанні незадовільні оцінки (FX або F) за результатами підсумкового контролю знань. Здобувачам ВО, які одержали під час заліково-екзаменаційної сесії незадовільні оцінки, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість до початку наступного семестру (http://surl.li/ahxqd, С.14). Якщо здобувач ВО реалізує право на академічну мобільність, йому може бути запропоновано індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості (С.23) . Оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів регламентовано Положенням про апеляцію результатів контрольних заходів (http://surl.li/acrq1).
Правила академічної доброчесності*	Індивідуальне завдання виконується здобувачем вищої освіти самостійно, не використовуються ідеї та ініціативи інших авторів без посилання на відповідні джерела. Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності визначені в таких документах УМО: - Положення про академічну доброчесність (http://surl.li/ahxub), відповідно до якого науково-педагогічні працівники та здобувачі вищої освіти заповнюють відповідні Декларації, що зберігаються на кафедрі публічного управління і проектного менеджменту; - Положення про комісію з питань етики та академічної доброчесності (http://surl.li/rmbz); - Етичний кодекс університетської спільноти http://umo.edu.ua/images/content/document/Етичний%20кодекс%20(4).pdf ; - Наказ «Про затвердження Порядку перевірки текстів на академічний плагіат у ДЗВО «Університет менеджменту освіти»» №01-01/198 від 06.04.2020 р., яким визначено обов'язковість перевірки кваліфікаційних праць на академічний плагіат автоматизованою системою.
Навчання здобувачів вищої світи з особливими потребами	У сучасних умовах гуманізації освіти, її відкритості та вимог забезпечення усіх верств населення високим рівнем освіченості, особливу увагу необхідно звернути на організацію навчальної діяльності з особами, які мають особливі потреби. Це питання набуває актуальності через постійне зростання кількості таких осіб, що впливає на необхідність перегляду підходів до організації навчального процесу з урахуванням їхніх потреб. Тому в УМО створені умови, які сприяють особам з особливими потребами ефективно здобувати освіту.
Правила отримання зворотної інформації про дисципліну	Формами отримання зворотного зв'язку із здобувачами вищої освіти є: 1. Виконання письмових робіт із поданням їх через корпоративну або особисту електронну пошту викладача. 2. Консультації з навчальної дисципліни з використанням зручних каналів спілкування згідно з контактними даними викладача і кафедри. 3. Онлайн-анкети та результати зворотнього зв'язку: http://umo.edu.ua/pu-anketi-ta-rezuljtati-zvorotnjogho-zvjaku

Оновлення змісту дисципліни	Відповідно до Положення про освітні програми у навчально-науковому інституті менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (http://surl.li/shft), освітня програма може оновлюватися щорічно відповідно до пропозицій здобувачів вищої освіти, викладачів, стейкхолдерів. Пропозиції можуть надаватися усно, письмово або з використанням онлайн-анкети: http://umo.edu.ua/pu-anketi-ta-rezultati-zvorotnjogho-zvjaku
Інше	З усіма документами щодо організації освітнього процесу можна ознайомитися на сайті УМО (2021_Реєстр_внутрішніх_нормативних_документів.pdf (umo.edu.ua)).